

Az önfelelt, örömteli beszélgetések hangulatát fokozandó a Várgesztesi Római Katolikus Egyházközség aktivistái süteménnyel, borral és üdítő italokkal kedveskedtek. Ez a rendezvény az összefogás diadalának tekinthető. 2012. január 11-én Hartdégen Ákos bemutatta a Molnár tanítóra emlékezünk című video filmet. A rendezvényt Menoni Gabriella polgármester és Schalkhammer Ferenc elnök értékelte. A sikeresen elvégzett munka elismeréseként a Nagymama színjátszó együttes 13 tagja Emléklapot és Emlék DVD-t, a rendezvény szervezői, aktív segítői, összesen 18-an Elismerő Oklevelet és Emlék DVD-t kaptak.

Böck János plébános 1963 és 1984 között teljesített szolgálatot Várgesztesen. 21 éven át tartó állhatatos munkájával, sugárzó egyéniségével nagy tiszteletet érdemelt ki a falu lakói körében. Az érkezésekor 9 éves Krüpl Klári az Ő keze alatt érett felnőtté. Milyen nagy ajándék, hogy megismerhettük és mellette nőhettünk fel. Lang György a Nem hátráltam című könyvében írta le rendíthetetlen életútját. Wasztl János gordonkaművészt 36 éves barátság szálai kötötték János atyához. Nagybetűvel EMBER, nagybetűvel PAP. Bennem él a remény, hogy egyszer még hivatalosan is a boldogok között tisztelhetjük. Németh László is nagy szeretettel gondol vissza paptársának Mosonban töltött utolsó 9 évre. Úgy éltünk ott, mint apa és fia. Dr. Bródy Edit, mint édesapját ápolta a saját lakásán. Hertay Mária művésznő fogta a kezét az utolsó percben, és kegyelettel őrizi lakásán azt a fakeresztet, amit Tőle kapott. A visszaemlékezések csokra Méltó elismerés Böck János atyának címmel jelent meg a Gesztesi Krónikában.

Claus Jürgen Hutterer, a Várgesztesi tehénpásztor unokája világhírű nyelvész professor. Elárult édesapja az Arany János utcai Wachter házban nevelkedett. Fia felnőttként a szemközti pajtadombra építette fel a házát. Kitanulta a germanisztikát, kutatta a közép-magyarországi német nyelvjárásokat, megalkotta életművét, a Germanisztika című könyvet, ami alapmű lett egész Európában. Várgesztesnek ajándékozta a Vértes-hegységben lévő Várgesztes német nyelvjárása című tanulmányát, ami még akkor is őrizni fogja a nyelvi hagyományokat, amikor már senki nem beszéli ezt a nyelvet. Tiszteletére készült, Akinek Várgesztes volt a világ közepe című írás a Gesztesi Krónikába.

Hertay Mária Munkácsy-díjas grafikus és tűzzománc művészt Böck plébános hívta meg Várgesztesre. A tőrekeny alkutú, galamb szelídsgű művész, testi adottságait megcáfoló ügyességgel és kitarással dolgozott a felállványozott templomban, hogy megajándékozhasa Várgesztes népét az Oltárkép és a Keresztút remekbe szabott seccóival. 2012. novemberében, A Várgesztesi templom festőművésze 80 éves című írással történt tiszteletadás a szépkorú művésznőnek.

Mértékadó szakemberek azt tartják, hogy a tíz éven át sikeresen működni tudó szervezetek már bebizonyították életképességüket. A Várgesztesi Hagyományörző Klub ezek közé a szervezetek közé tartozik. Schalkhammer Ferenc lemondását követően, 2013-tól Jezsó Pál vette át az elnöki

teendőket, majd 2015-től Vörösné Richter Mária. Évek során új tagokkal, fiatalokkal, nőikkel gyarapodott a tagság, bővült a támogató holdudvar is. Napirendre került a gyerekek hagyományok iránti érzékenységének fokozása. Ennek keretében az iskolások Tóth László vezetésével a Bányászati Múzeumban idézték a múltat. Fájdalmas veszteségek is voltak Pillmann János, Wohl József és Dilong Sándor halálával, valamint Pillmann László és Schaffer Antal betegség miatti teljes visszavonulásával. A következetes kapcsolat és közösség építés hatalmas erőforrást jelentett a szervezet számára. A szervezeti élet gerincét a havonkénti rendszerességgel megtartott klubülések képezték. A baráti jellegű összejöveteleken a feladatok megbeszélése és az elvégzett munka értékelésén kívül boros pohár melletti kellemes beszélgetésekre is volt lehetőség. Hartdégen József, a barátságot erősítő, saját készítésű klumpával, fakanállal kedveskedett klubtársainak. Mások, mint például Dilong Sándor, Eck Antal, Schaffer Márton a tagságot családostul vendégül látta finom falatokra. Az augusztusi családi ünnepeken a tagok családjának apraja, nagyja, és a civil szervezetek képviselői is részt vettek. Neszmély, Gyermely, Héreg, Kápolnapuszta, Pannonhalma, Csákberény az emlékezetes kirándulások színhelyei. A 2011 óta működő Várgesztesi Pilates Klub hadat üzent az időskori mozgáskorlátozottságnak és megteremtette Vértessomló, Héreg, Gyermely, Baj és Környe településekkel az időskori sportbarátságot. A közösségi és versenyszellemet jól tükrözik a főzőversenyeken begyűjtött fényes kupák is.

Közhelynek számít a mindez nem történhetett volna meg kezdetű mondat. Valóban nem történhetett volna meg Geiszt Róbert Faluház vezető mindennapos segítsége nélkül, a mindenkor polgármesterek, a testületi tagok, a civil szervezetek, az iskola és óvoda támogatása nélkül, a valamennyi klubtag önzetlen munkája, családjuk megértése, és a sikerhez nélkülözhetetlen sok segítő kéz nélkül. Hálas köszönet érte. Méltán büszkék lehetnek arra, amit tettek, Várgesztes valamennyi lakójával együtt, hiszen a hagyományörzés mindenki közös ügye.

-TJ- 2015.08.19

GESZTESI KRÓNIKA • Közéleti és információs havilap • Lapalapító és kiadó: Várgesztes Község Önkormányzata, 2824 Várgesztes, Arany J. u 47. • Felelős kiadó: Rising Károlyné polgármester • Főszerkesztő: Salamon Gyöngyi, e-mail: salamongy@t-email.hu • 20/9611-833 • Hirdetésfelvétel: 20/9611-833 • Lapzártá: minden hónap 8. napja.

Megjelenik havonta 230 példányban.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy az olvasói leveleket, reflexiókat rövidített formában, szerkesztve közölje. Ezek az írások nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét. A meg nem rendelt anyagok és hirdetések tartalmáért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Anyagokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ISSN: 2062-5472

2015. OKTÓBER

VÁRGESZTES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS HAVILAPJA

Győztek a magyarok!

Százak választották kikapcsolódásnak a hetedik alkalommal megrendezett várgesztesi Lovagi Játékok programját, s akik így döntöttek, nem csalódtak: színvonalas, szórakoztató esemény részesei lehettek.

Bár a szervezők előző este még komoly esőben állították a hatalmas közösségi sátrat, az időjárásjóssok most jól jeleztek: szombaton délelőtt felszáradt a programnak helyet adó Várrét, és kellemes időben köszönthette a falu vendégeit, illetve a környék településvezetőit Rising Károlyné polgármester, Czunyiné Bertalan Judit, a térség országgyűlési képviselője, valamint Popovics György, a megyei közgyűlés elnöke, akiket stílszerűen fakarddal fogadtak a szervezők.

A lovagi játékok sajátossága, hogy minden évben más és más történelmi korszakot dolgoz fel. A látogatók az elmúlt években bepillantást nyerhettek a templomos lovagok életébe, Zsigmond, illetve Mátyás király korába, majd a középkor lovagi világába kalauzolták a vendégeket, míg idén a török hódoltság végnapjait mutatták be.

Ahogy a már hagyomány, ismét összecsaptak a játékok állandó résztvevői, a Gyulaffy László hagyományörző bandérium és a Göllbasi Vitézei Egyesület harcosai. Nagy sikerrel szórakoztatta a gyerekeket a Varga Banda gólyalábas, óriásbábos produkciója, valamint a Batyuszinház előadása, de volt XVI. századi fegyverbemutató, gyermek- és asszonyrablás, valamint vártámadás is, amelyben a magyarok győzedelmeskedtek.

A kísérőprogramok is sok kíváncsiskodót vonzottak. Lovaglás, fűszat, kocsihívás, ólomöntés, kalandpálya, kézműves vásár és interaktív mesterségek bemutatója várta többek között a VII. várgesztesi Lovagi Játékok látogatóit.

Kedves VÁRGESZTESIEK! Köszönöm mindenki önzetlen segítségét a sikeresen zárult Lovagi Játék kapcsán!

Én nagyon sok dicséretet kaptam, amit szeretnék szívből megosztani mindenkivel, aki a legkisebb, vagy legnagyobb dologban aktív részese volt az előkészítésnek, a bonyolításnak. Várgesztes kiválóan teljesített!

Ritka szép pillanatotok élhetett meg az, aki a gyermekek önfelelt játékát, rácsodálkozását látta vagy a produkciókat bemutató felnőttek elszántságát és szeretetét. Köszönöm!

A legidősebb férfit köszöntötték

Legyen ez a díszoklevél a szeretet hatalmának, az állhatatosság erejének, a család sugárzó szeretetének maradandó emléke – olvasható azon a díszoklevélen, melyet Rising Károlyné, Várgesztes polgármestere a község lakói nevében nyújtott át augusztus 30-án a Faluházban a 90. születésnapját ünneplő Schäffer Antalnak. A falu legidősebb férfi szülőttjét családja és a településvezető mellett a Hagyományörző Klub tagjai is köszöntötték, hiszen annak idején alapító tagja volt, s míg egészsége engedte, Tóni bácsi nélkül nem mulhatott el rendezvény. Végtelen nagyszívű, következetes, szorgalmas, becsületes és a családjának élő – így jellemezte a polgármester Tóni bácsit, a Boriska névvel imáron 68 esztendő múltra visszatekintő házasságát pedig így: gyönyörű szép, hogy 89 és 90 évesen Önök még együtt vannak. Mivel az ünnepelthez személyes emlékek is fűztek, Rising Károlyné férje üdvözlését is tolmácsolta, hiszen annak idején szomszédságban éltek, s bár Tóni bácsi nagyon jó szomszédnak bizonyult, ma már el lehet árujni, hogy jóval szí-

gorúbb volt, mint Károly édesapja. A sajátod mellett a másik kiscsaládod is itt van – mutatott a Hagyományörző Klub tagjaira Schalkhammer Ferenc egykori klubvezető, aki – olykor elcsukló hangon – mesélt az együttműködésükről, Tóni bácsiról, a közösségi emberről, szorgalmáról, segítőkészségéről, arról, hogy minden munkából kivette a részét, s mindig igaz, jó barát volt. A klub meglepetésként egy, a fiaikról, unokáikról, dédunokáikról készített fotókból összeállított kollázzsal is megajándékozta az ünnepeltet, aki kérdő tekintettel nézett körbe: hogy érdemeltem én ezt ki? A válasz pedig azonnal érkezett: a saját életével...

Schäffer Antal már fiatalon megtanult ekézni, kaszálni, kapálni, állatokat gondozni. A dolgos ifjúkort 1944 decemberétől a háború borzalmai és az előle való menekülés váltotta fel, egy évvel később sikerült csak megszöknie Pestről. Itthon a fátelen jelentkezett munkára, majd jött a Homokbánya, utána a szénbánya. Kezdetben a síkvölgyi aknában volt csillás, naponta egyedül tette meg gyalog az utat Vár-

gesztesről. Később áthelyezték Oroszlányba, ahová több gesztesi járt dolgozni. 49 évesen rokkantnyugdíjba kényszerült, de még 23 esztendeig vállalt könnyebb munkát fűtőként a gyermeknevelő intézetben, a kórházban és a volánánál. Schmidt Boriska névvel, aki jövőre ünnepli 90. születésnapját, 1947. május 17-én mondták ki a boldogító igent. A mögöttük álló, majdnem hét közös évtized nem szütkölködött küzdelemben, fájdalomban, de kitartásban, elszántságban és dolgos kézben sem. Az élet pedig három fiúgyermekkel, Antallal, Mártonnal és Zoltánnal, hat unokával és kilenc dédunokával ajándékozta meg őket. Tóni bácsi a családja kapcsán 4 esztendővel ezelőtt a Gesztesi Krónika című közéleti lapnak így fogalmazott: arra vagyok a legbüszkébb, hogy három nagyon derék gyermekem van... és talán több van nekik, mint nekem...

(A Schäffer és Schmidt család története a Gesztesi Krónika 2011. évi 10. és 11. számában jelent meg dr. Tar József tollából.)

Felhívás!

Várgesztes Község Önkormányzata októbertől havonta egy alkalommal lehetőséget biztosít Várgesztes lakói számára ingyenes jogi tanácsadásra, dr. Babos Csaba ügyvéd közreműködésével.

Az első tanácsadás pontos időpontja ki lesz függesztve a Hivatalban. A tanácsadás helyszíne: Várgesztesi Faluház, könyvtár.

Előzetes időpont egyeztetés szükséges dr. Balázs Gabriellánál a 06-20-462-5993-as telefonszámon.

Gyermekszerező családokat keresnek

Olyan családokat keres a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató megyei igazgatósága, akik gyermekvédelmi gondoskodásban élő (állami gondozott) kiskorúak ellátását vállalnák, amennyiben szüleik átmenetileg nem tudják megoldani a gondozást.

Nevelőszülő lehet: 24. életévét betöltött, cselekvőképes, büntetlen előéletű, a gondozásba kihelyezett gyermeknél legalább 18, legfeljebb 50 évvel idősebb, pszichológiailag, egészségileg alkalmas, a gyermeknevelésre megfelelő körülményekkel rendelkező, felkészítő tanfolyamon részt vett, saját gyermekét is beleszámítva legfeljebb 6 gyermek ellátását biztosító személy.

Érdeklődés esetén a nevelőszülővé válással kapcsolatos tájékoztatást a 06 (20) 9236103 telefonszámon Balogh Anikó nevelőszülői hálózatvezető adja.

A hagyományörző tevékenység az idős emberek élő emlékezetéből építkezett. A meghitt beszélgetések során felidézésre kerültek a családok örömeivel és bánatokkal tarkított történetei, előkerültek a fiókból a régi családi fényképek is. Szó esett a régi szokásokról, öltözékekről, a háborúkban elszenvedett veszteségekről. A szülők, nagyszülők és hozzátartozóik fényképein látható személyek azonosításához, a születési és halálozási dátumok pontosításához olykor az egész család, sőt a rokonság segítségére is szükség volt. Az első fényképkiallításra 2010-ben az idősek napján került sor, minden várakozást meghaladó érdeklődés közepette. A sikeres fogadtatás nyomán 2011-ben már havonkénti gyakorisággal jelentek meg a Gesztesi Krónikában a Várgesztesi Családok történetei. Pályázati pénzből készült el a „Várgesztesi Családok fényképei és történetei” című DVD a sváb telepesekek csengős bevonulásának emlékére. A Csengőnapon megnyitott kiállítás vezér tablóján olvasható mondatok: A Faluház folyosóján és lépcsőfeljáróján 44 család 365 fényképe látható a falakra kihelyezett 70 tablón. A Várgesztesi Hagyományörző Klub négy éven keresztül gyűjtötte, archiválta és szerkesztette a 125 évet átfogó fényképanyagot. Az élő emlékezet alapuló időkapzula is elkészült interaktív DVD formájában a jövő generációi számára. Az 1077 fénykép és dokumentum különleges vizuális élményt ad a nézőnek, a Várgesztesi sírokról készített 240 fénykép az utókor számára is megmutatja a mai csodálatos szépségű temető arculatát, 70 év Várgesztesi iskolásainak csoportképei lehetővé teszi a ma és a jövő gyermekeinek, hogy megtudják, milyenek is voltak az elődeik gyermekkorukban. A Várgesztesi Hagyományörző Klub és az Együttműködő Családok négy év alatt 3500 órát fordítottak a projekt megvalósítására. Örök hálával tartozik az utókor azoknak a családoknak, akik rendelkezésre bocsátották féltve őrzött fényképeiket és dokumentumaikat, elmesélték családi történeteiket, hiteles adatokkal és semmivel nem pótolható emlékezetükkel több ezer adatot szolgáltattak a projekthez, és szinte példátlan lelkesedéssel maguk készítették el saját családi tablójukat.

Az idős emberek köszöntése 2010. március 8-án kezdődött, Hetzl Teréz 100. születésnapján. A 8 gyermeket felnevelő, matuzsálemi kort megérő anya minden tiszteletet megérdemelt. Ezután a 90 évesek köszöntése következett virággal és szerető szavakkal, írásban és fényképpel a Gesztesi Krónikában. 2012-ben Jakobi Anna, Hetzl Katalin és Auszmann Erzsébet, 2013-ban Németh Anna, 2014-ben Oberling Paulina és Jakobi Teréz volt az ünnepelt. 2015-ben, mire ez az írás megjelenik, már Schaffer Antal köszöntéséről is múlt időben beszélhetünk. Schalkhammer Ferencet, a klub vezetésétől visszavonuló elnököt 2012-ben köszöntötték klubtársai az életét bemutató hatalmas tablóval és díszes zsebkönyvvel, a polgármester virágszokorral és szép szavakkal hálálta meg a hét éven át végzett munkáját, Dilong Sándor még verset is írt a tiszteletére. Meghallgattál minden jó szót, mérlegeltél, gondolkodtál, mindig a jó mellé álltál. Feri bácsi könnyei hullottak a meghatottságtól, de ezt tette egy év múlva is a Szépkorú Öregdiákok Ünnepén. Menoni Lolita a legfiatalabb generáció nevében mondta el köszöntőjét. Hálátelt szívvel köszönjük nektek az életet, amit tőletek kaptunk. A mögötte virággal a kézben felsorakozó óvodások és iskolások rohamra indultak, hogy átadják a Faluház tornacsarnokában, félkörben helyet foglaló 24, könnyeivel küszködő öregdiáknak a hála virágait. A polgármester valamennyi várgesztesi nevében tiszteletét és elismerését fejezte ki a nagy generáció számára, melynek tagjai felépítettek

egy új falut, gyerekeiket szakmunkásnak, pedagógusnak, orvosnak, mérnöknek, közgazdásznak taníttatták, most pedig a szép kort elérve büszkén gyönyörködhetnek az elért eredményekben. A jeles nap emléklapját átadták a Weisz Szilveszter és Molnár János iskolájában 1930 és 1943 között tanuló, mára szép kort megérő öregdiákoknak, miközben a testület tagjai eléjük járultak és nagy tisztelettel gratuláltak. A szívet melengető rendezvény az óvodások, iskolások, táncosok, Várgesztesi Vagányok parádés műsorával, és a parkettás teremben feltálatlagos hagyományos habos kávé, mini kuglóf melletti múltidéző baráti beszélgetéssel zárult. Az idősek szerető tiszteletére és megbecsülésére szép példát mutatott Dilong Sándor és felesége Kati 2011 júniusában a Faluházban megrendezett Édesapám a faszobrász centenáriumi kiállítás megrendezésével, ahol igen nagyszámú látogató gyönyörködhetett a remekművekben.

Akik nagyon sok jót tettek Várgesztes népeivel visszaemlékezéseket 2011. december 17-én a Molnár János születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett ünnepséggel indította el a Várgesztesi Hagyományörző Klub. A legendás tanító 1931 és 1976 között 45 éven át tanított Várgesztesen nemzedékeket a tudásra, a tisztességre, a többlet akarásra. A kezdeményezés nyomán összefogott a falu apraja, nagyja a felejtethetlenné vált rendezvény sikeréért. A hálaadó misén a templom zsúfolásig megtelt az egykori tanítványokkal, Molnár János leszármazottaival. Hálásak vagyunk Molnár tanítónak, hogy életéből 63 évet, annak szinte minden percét Várgesztes felemelkedésére fordította. Elkötelezettsége, szorgalma, kitartása azokhoz a méhekhez hasonló, amiket oly nagy szeretettel gondozott. Dilong Sándor és a Hagyományörző Klub kezdeményezésére a Várgesztesi Önkormányzat Testülete engedélyezte emléktábla elhelyezését a régi iskola falán, amit a hálaadó misét követően felavattak és ünnepélyesen megkoszorúztak. Ebben az épületben tanított Molnár János 1931-től 1976-ig. Tanítványai hálájának jeléül állította a Hagyományörző Nyugdíjas Klub 2011-ben. Hosszú sorokban vonultak a megemlékezők a temetőbe, ahol megkoszorúzták Molnár János és felesége, Berghold Gizella sírját. Dr. Vánkos László, a falu kovácsának legkisebb gyermeke tanítómestere előtt tisztelettel szavaival. Az évforduló, amelyet megrendülten, és el nem múló szerető tisztelettel megünnepelni jöttünk, egy megkérdőjelezhetetlen életműre figyelmeztet bennünket. A Faluházban folytatódó ünnepségen Menoni Gabriella polgármester beszéde és az egykori tanítványok visszaemlékezései következtek. Kluber János alpolgármester szülei emlékeit tolmácsolta, majd következett Eigner Eszter, Dr. Eigner György, Páble Katalin, Dr. Schaffer Antal, Pillmann Klára, Kiss Molnár Paula. Az Ó hathatós tanítói munkájának is eredménye, hogy a község folyamatosan fejlődik, az emberek segítik egymást, ápolják a hagyományokat. Igazi örökséget hagyott ránk! Ezt vigyük tovább az utódainkra! Soha ne feledjük az emléket! Molnár János Diszoklevélét ifjú Molnár János és a népes családjával jelenlévő Molnár Tamás unoka vette át. Életünkben vannak emberek, akik hatással vannak gondolkodásunkra, értékrendünkre, világképünkre. Nekem az egyik ilyen ember a nagyapám volt. Az óvodások és iskolások műsorát élvezhette a teremben lévő és a nyitott ajtókon át bepillantó nagyszámú közönség. Óriási sikert aratott az a 13 öregdiák, akik Molnár János rendezésével 1959-ben mutatták be Csiky Gergely Nagymama című darabját, majd 52 év múlva nagy lelkesedéssel porondra léptek és elénekelték a Sorrentói szerenádöt. Az ünnepség a Molnár János emlékkiállítás megtekintésével ért véget.

10 éves a Várgesztesi Hagyományőrző Klub

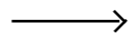
A Gesztesi Csengő 2004. szeptemberi számában olvasható Gallai Edina beszélgetése Menoni Gabriella polgármesterrel, aki 2003. szeptember 13-án vette át a hivatal vezetését. Többek között a hagyományőrzésről is kérdezett a riporter. Tervben van egy hagyományőrző idősök klubjának indítása, hangsúlyozom, nem nyugdíjas klubról van szó. Havonta jönnek össze, egy-egy témát feldolgoznak, akár fényképek segítségével. Régi történeteket elevenítenek fel, az őszi, téli hónapokban lehetőséget nyújtva, egy kis kimozdulásra otthonról.

Gallai Edinának a Hónap Beszélgetése rovatban Schalkhammer Ferenc, a Vértessomló 5-ös számú Bányász Nyugdíjas Alapszervezet vezetőségi tagja, egyben a 25 fős Várgesztesi csoport bizalmija volt a beszélgető partnere. Arról is kérdezte, hogy mit nyújt a tagoknak a kis közösségek tartozás. Hogy mit kapnak az emberek ebben a közösségekben, egyszerűen azt, amit egymásnak adnak, s ez mindenél többet ér. Sokan együtt dolgoztunk több mint harminc évet. Komoly baráti szálak fűznek minket össze. Ezt az érzést örökítettük tovább. Örülünk, ha látjuk egymást, ha találkozunk. Az utóbbi mondat volt a siker kulcsa egy céljaiban és tartalmában új közösség megszervezéséhez, amikor Menoni Gabriella felkérte egy hagyományőrzésre fogékony csapat toborzására Feri bácsit, aki habozás nélkül tette a kedvére való dolgot. Hamar összeállt az alapítók gárdája: Eck Antal, Hartdégen Ignác, Hartdégen József, Jezsó Pál, Mautner János, Ménesi György, Pillmann János, Pillmann László, Schäffer Antal, Schalkhammer Ferenc, Tóth László, mind a tizenegy a szakszervezeti csoport tagja.

Kezdeként Altdorfer Csaba építész tartott előadást a sváb házakról. A lassan feledés homályába vesző mesterségeket a falu idősebb lakói elevenítették fel: Beck Erzsébet néni a kendőcske varrásból, Wohl Paulina meg Kristóf néni a kesztyű és zokni kötésből, Tromposch Péter a vesszőseprő készítésből, Schäffer Antal a kosárfonásból, Hartdégen Ignác a klumpafaragásból, Schalkhammer Ferenc kovácsolásból

tartott bemutatót az érdeklődőknek, Hartdégen Ákos kamerája előtt. A helyi sváb nyelvjárásnak állítottak marandó emléket az erdei fák, gyümölcsök, dísznövények, valamint Várgesztes és környéke földrajzi elnevezéseinek számbavételével, megtoldva saját tudásukat Hartdégen Mátyás erdészeti ismereteivel. Feri bácsi szépen hangzó bariton hangjával mondta hangszalagra az elnevezéseket magyar és sváb nyelven. Kezdte a dióval és meg sem állt a lista 68. helyén álló körtéig. Akkor sem remegett a hangja, amikor a 72 tételből álló földrajzi névjegyzék végéhez ért. Ugyanaz a hév fűtötte, mint a városvédő Ráday Mihályt, hogy még az unokáink is hallhassák, hogyan ejtették ezeket a szavakat elődeik.

Az első Hagyományőrző Sváb Disznóvágást még kilenc követte ez év márciusáig. Feri bácsi, mint egy igazi tábornok vezényelte, az idősebb korosztályból kikerülő tucatnyi közreműködőt. Hurka, kolbász, orjaleves, toros káposzta került az asztalra, a Várgesztes lakói részére rendezett vacsorán. A Dalkör a fül számára kedves sváb dalokat tállalt az étkék mellé, az evés élvezetét fokozandó. A harmadik alkalommal rendezett, lassan hagyománnyá érlelődő eseményen lépett először a nyilvánosság elé a Várgesztesi Vagányok zenekar, Stréhli György karnagy vezetésével. Az évente márciusban megismétlődő falurendezvény, egyre több fiatal és nő csatlakozásával háromgenerációs disznóvágássá nemesült, ezáltal adva esélyt a fiataloknak, hogy eltanulják elődeik mesterfogásait. 2013-ban Schaffer Márton vette át a főböllér szerepét, 2015-ben jubileumi emblémás kötetben forgolódtak az udvarosok, a konyhások és a vacsorát parádésan feltárlaló táncosok, a vacsora hangulatát felhangoló nyitótáncuk után, Karácsony Sándor operatőr kamerája előtt. A vacsora megnyitót beszédét kilenc éven át Menoni Gabriella polgármester mondta el, a tízediken Rising Károlyné, az új polgármester adta meg a startjelet az ünnepi vacsorához.

Egészségügyi szűrőkamion Várgesztesen

Várgesztest kereste fel szeptember 20-án Magyarország átfogó egészségvédelmi programjának szűrőkamionja, amelyben szűrő- és prevenció felméréseken és tanácsadáson vehettek részt a falu előre regisztrált lakói.

Még nyáron tájékoztatta arról a településen élőket Risig Károlyné polgármester, hogy a helyi születésű Beck János és felesége dr. Horváth Iлона nagyon nemes felajánlással kereste meg: ha van rá igény, kitelepül az országos szűrőkamion a specialistákkal Várgesztesre a Faluházhoz.

Több mint százan éltek az előzetes bejelentkezés lehetőségével. A szakértők a vizsgálatot követően értékelték a személyt, valamint tanácsal látták el, hogy milyen szakterületen kell további vizsgálatokon, majd kezeléseken részt vennie, illetve javasolt-e valamin változtatnia.

Ismert, hogy a magyarok átlag életkora elmarad az Európai Uniósi átlagtól. Minden második ember szív és érrendszeri, valamint daganatos megbetegedésben hal meg. Ugyanakkor számos betegség felismerése csak későn történik meg, amikor már nincs segítség. Ez elsősorban a tudatlansággal, a tájékozatlansággal magyarázható, ugyanakkor az emberek többsége még mindig nem él a szűrővizsgálatok adta lehetőségével.

A programban résztvevő szakemberek egyébként az elmúlt öt évében 919 helyszínen 252 ezer látogatót fogadtak és több mint 3 millió vizsgálatot végeztek el.

Bányásztársaikra emlékeztek

Bányásznapi megemlékezésre invitálták szeptember 6-án Vértessomló nyugdíjas bányászai a társszervezetek, a Mór-Pusztavám nyugdíjas közösség, a várgesztesi és a környebányai csoport tagjait. Krüpl György köszöntötte a vendéglátó alapszervezet nevében, a rendezvénysátorban összegyűlt vendégeket, köztük Rising Károlyné várgesztesi és Igó István helyi polgármestert, akik mellett ott volt Pfszterer Zsuzsanna és Hartdégen József, Somló két díszpolgára.

Várgesztes polgármestere üdvözlő gondolatai mellett meghívta a jelenlévőket a jövő héten sorra kerülő Lovagi Játékokra, majd Igó István felidézte a szakma helyi gyökereit. Vértessomlón és a környező településeken letelepített német nemzetiségű lakosság már az ezrethétszáz éves közepén elkezdte a szénvagyon feltárását. Az azóta eltelt több mint kétszáz év során a bányászat családok generációinak nyújtott biztos megélhetést, akik Tatabánya és Oroszlány tárnáiban, illetve a helyi külfejtésen dolgoztak.

Somló első embere szólt arról is, hogy napokon belül eldől, megkapja-e a község azt a támogatást, aminek segítségével több középület modernizálását szeretnék elvégezni.

Az ünnepi eseményen Egervári Péterné szakszervezeti titkár a hagyományoknak megfelelően emléklappal és bányászakupával köszöntötte a legrégebbi szakszervezeti tagokat.

Pfszterer János 70 éve tagja az érdekvédelmi szervezetnek. 60 éves tagságáért Schaffer Józsefné, Jezsó Pál és Józsa Pálné, az 50 évesért Nagy János, Kiss Imréné, Barabás József, Barabás Józsefné, Almási István, Pillmann János és Racsmány Mihály vehette át az ajándékokat.

Az oroszlányi bányászok üdvözlését Torma Lajos, a Magyarországi Bányásztelepülések Országos Szövetségének elnökségi tagja tolmácsolta, majd a délután további részében fehér asztal mellett idézték fel a szénkaták emlékeit a bányásznyugdíjasok.

Író ember a faluban

Harmincnál több könyvet írt Lackfi János, s még ennél is többet fordított le franciából. A 44 éves Zsámbékon élő szerző – aki egyaránt ragad tollat felnőtteknek, illetve gyermekeknek szóló témákban – szeptember közepén látogatott a gesztesi könyvtárba, hogy történeteivel szórakoztassa a falu óvodás és iskolás gyermekeit. Megzenésített verseiből egyébként négy CD-nyi került kiadásra, Lovasi András, Malek Andrea, Herczku Ágnes és mások előadásában. Tizenhét évig tanított a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. 1999-től a Nagyvilág világirodalmi folyóirat szerkesztőjeként tevékenykedett. Humoros identitásesszé-kötete, a 2012-es Milyenek a magyarok? huszonötezer példányban fogyott el, folytatása, a 2013-ban publikált Milyenek MÉG a magyarok? tízezer példánynál tart.

Munkásságát eddig többek között a József Attila- és a Prima Primissima-díjjal ismerték el.